

LBRIS

We know
books

1

**PRIMA ZI DIN
RESTUL VIEȚII TALE**

Ultima dată când am fost fericit ne aflam într-un magazin. Restricțiile tocmai se ridicaseră, iar noi am luat mașina, împreună cu copiii, pentru a vizita centrul comercial ale cărui construcții se aflau răspândite în jurul sensului giratoriu, un magazin Ikea, unul cu produse electronice, altul cu produse casnice, un supermarket enorm și încă unul pe care îl găsisese ea, ultimul magazin fizic care mai vindea asemenea lucruri acum, când totul se mutase pe internet. Am vrut să fim acolo, în locul acela, în încăperea reală, să ne lăsăm copleșiți de dorința de a ne vedea copilul cât mai repede.

Carola stătea în colțul cu cărucioare, cu fața strălucindu-i de stinghereala asumată a celui care pășește în templul unei religii pe care o cunoaște, dar căreia nu i-a aparținut niciodată, purtându-și cu greutate abdomenul voluminos, în timp ce copiii, care, în curând, urmau să aibă o surioară, se zbenguiau printre rafturile cu ursuleți, păturele albastru-pastel sau roz-flamingo, măsuțe de înfășat și schimbat scutece, leagăne și pătuțuri, biberoane, uleiuri protectoare și sticle, pompe, sutiene, bluze și fotolii pentru alăptat, jucării educative din lemn, transmițătoare și receptoare electronice în care poți auzi când copilul se trezește din somn, îl poți vedea în timp ce doarme și poți primi

informații despre temperatura și nivelul de dioxid de carbon din jurul lui.

Copiii s-au oprit deodată în mijlocul magazinului. *Dar...* spun ei. *Dar uite!* Arată către șirurile de body-uri drăgălașe, de căciulițe, de ciorăpei incredibil de mici, există o vulnerabilitate aproape de neîndurat în toate aceste lucruri, iar ei mângâiau hăinuțele, își înfundau nasurile în ele și le inspirau mirosul, ca și cum toate acestea ar fi fost un copil, ca și cum surioara lor era deja cu noi. Ne-am uitat unul la celălalt pe deasupra rafturilor și am zâmbit la gândul că am făcut bine că am venit aici, în locul ăsta năstrușnic, că am luat cu noi copiii pentru a-i face să înțeleagă, să vadă cu propriii ochi, să simtă în buricele degetelor moliciunea de flanel care ne va însoți în curând viețile și ni le va schimba pentru totdeauna, și m-am auzit spunând *cumpărați tot ce vreți*.

Familia mea m-a privit mirată: plecaserăm doar să ne uităm după un cărucior, să avem un reper de comparare a prețurilor înainte de a cumpăra unul folosit, am cumpărat întotdeauna lucruri folosite, și Carola a apucat să spună ceva despre un verișor a cărui fiică crescuse și hăinuțele ei, rămase mici, puteau fi refolosite, dar eu am insistat: *vă rog, numai de data asta, vă rog, vă rog, cumpărați tot ce vreți voi*.

Ea a rămas pe loc, privind neajutorată copiii care, cu ochi strălucitori și strigăte de încântare, își umpleau pumnii și brațele cu păturele și șaluri-marsupiu, un dispozitiv cu salteluță din cașmir gri-bleu și jucărele pentru gimnastica bebelușilor și, în cele din urmă, ea a început să se uite în jur și s-o întrebe pe casierită despre scutece de pânză, materiale ecologice, haine produse în spiritul respectului pentru drepturile omului și pentru mediul înconjurător, dacă existau cădițe de baie *ceva mai puțin* sintetice, de unde vine bumbacul

din pernita aceea frumoasă cu picățele, și tot ce voia ea să cumpere era de două ori mai scump, iar eu am râs, am ales un cărucior și, în timp ce ea stătea cu spatele, mi-am scos telefonul mobil și am transferat bani în contul curent.

După ce coșurile s-au umplut, iar dragostea pentru adorabil și drăgălaș a ajuns la saturația unei satisfacții indiferente, ne-am întors la căruciorul ales de mine și, din clipa aceea, n-a mai existat vreo alternativă la acel model franțuzesc, care se situase în topul testelor, cu un șasiu care luase cinci ani să fie definitivat. Alesesem materialele pentru scoica moale detașabilă a căruciorului, copertina și husa de ploaie, diverse suporturi pentru telefonul mobil, pahar, geantă, și toate celelalte accesorii care mai existau.

Doamna de la casă a împachetat totul și a reușit într-un mod miraculos să găsească cuvinte care să exprime limpede că puteam returna căruciorul și primi banii înapoi în cazul în care *s-ar fi întâmplat ceva și*, în ciuda vocii ei calme și vesele (*nu avem nevoie decât de o dovadă scrisă*), a fost ca și cum totul s-a oprit în loc, am văzut sângele din toaletă, un drum într-o salvare, sirene, un sicriu de copil, un ginecolog bătrân și obosit care își șterge ochelarii și scrie *o dovadă* că suntem îndreptățiți să ne reîntoarcem aici cu căruciorul, cu toate acele lucruri de firmă, cu căruciorul franțuzesc, al cărui mâner era prevăzut cu detalii din piele de culoarea coniacului, înapoi în acest templu comercial grotesc, și am auzit-o șoptind în pustiu că *mama trebuie să facă asta, în acest caz*.

Dar chiar și această angoasă a dispărut până la urmă, chiar și clipa aceea a luat sfârșit, nemairămânând decât suma, cifrele de pe displayul aparatul de calculat, o sumă mai mare decât cheltuielile pentru prima mea mașină.

– Doriți să le luați în rate? spuse doamna cu un zâmbet strălucitor, ofertant, și eu m-am uitat în jur, i-am văzut pentru prima dată pe ceilalți tați, băiatul pasionat de fotbal îmbrăcat în tricou de suporter, imigrantul în costum șifonat, bărbatul în geacă de piele cu ochelari lipiți cu scotch, și am înțeles că așa merg lucrurile, oamenii trebuie să împrumute bani pentru asta, trebuie să plătească creditul obținut prin SMS, dobânzi, taxe bancare, penalizări de întârziere, să locuiască în micile lor cartiere mărginașe și să plătească încetul cu încetul ursuleții de pluș, păturelele și cărucioarele, câte un salariu lunar, și s-a umflat orgoliul în mine.

– Nu, nu, am spus întinzând cardul, plătesc totul pe loc.

Și Carola stă lângă mine, îmi pune mâna pe frunte ca și cum aș avea febră și murmură că poate ar trebui să ne mai uităm, poate găsim un cărucior aproape nou, dar mai ieftin, pe internet, dar singurele lucruri pe care le simt și le aud sunt mâna ei în părul meu, degetele ei pe ceafa mea și *e OK, sigur că e OK*, mă atinge, mă atinge în sfârșit, nu-mi pot aminti când m-a atins ultima oară, *nici o problemă, iubito, se rezolvă*, și privirea ei la mine, cel care sunt în ochii ei în clipa aceea, când totul este iertat, când totul este perfect și atât de binemeritat.

LUNI, 25 AUGUST

Există o pată, între suprafața netedă, întinsă, a craniului, și părul negru, deja bogat, un teritoriu intermediar pufos și indecis care uneori – în special la căldură și întuneric, ca acum – se mută către tâmplă sau în spatele urechii sau peste fontanelă sau pur și simplu, pe ceafă, unde îmi pot îngropa nasul, să simt mirosul de piele moale și lapte uscat, la început dulce, după câteva zile ceva mai acid, ca o brânză fermentată, până o spăl și o curăț. Greutatea din brațele mele, ca un sac cald, carne proaspăt tocată, consistența cârnatului crud, îndesat cu grijă de mâini ude în mațul de porc, pentru a-l proteja de crăpături, nimic tensionat sau umflat, nici un mușchi, nici o calozitate și, în starea de dormitare, granițele dintre mine și ea dispar, totul devine respirație și țesut moale, cald și lipicios, ea e în pielea goală, are doar scutecul pe ea, sunt luni de când n-a mai dormit în pijama, e prea cald.

Becka a supt din biberon și a eructat peste umărul meu, am ațipit împreună când primele sirene se detașează din vis, mai întâi îndepărtat și irelevant, ca țiuitul unei mașini de spălat vase sau al unui uscător de rufe care și-a terminat programul, amestecate cu zgomotul permanent de fond, mai distinct după

o jumătate de minut, răzbătând strident prin filtru, prin bula de aer, până la noi.

– Cu siguranță e doar o mașină cu bombă, spune Carola cu spatele către mine, o glumă veche din perioada din Malmö, o pereche cu care ne vedeam atunci trăia în preajma violenței, cu infracționalitatea la ușă, una dintre fete, cea mai în vârstă, era de la țară și speriată de moarte, dar partenera ei se născuse și copilărise în Möllevången¹, vorbea în dialect și emana un calm bovin tipic pentru Malmö, acele permanente ridicări din umeri, și *ce dacă*, și descria cu evidentă mândrie cum învățase să accepte problemele sociale ca pe un *ingredient natural în ansamblul unui oraș*, numai rasiștii se plângeau de infracțiuni și violență, *dacă noaptea se aude o bubuitură, nu e neapărat nevoie să fie o împușcătură*, continua ea cu buza de jos, tratată într-un salon de piercing, strâmbată de un ușor dispreț, *cel mai adesea nu e decât o mașină cu bombă*, și, după ce plecau acasă, noi făceam haz de atitudinea ei nefirească de *butch*² și, de atunci, tot ce ne deranjează noaptea este *doar o mașină cu bombă*.

Sirenele se apropie, acum trebuie să fie aici, afară, pe străduțele înguste, poate se duc la bătrânul care locuiește singur în casa albastră, cel cu un psoriasis care i se întinde pe toată fața, trebuie să aibă peste optzeci de ani. Dar salvarea și poliția nu vin cu sirene la o moarte naturală.

O așez pe Becka pe saltea, ea scâncește, își întinde brațele în aer, micul corp încordat ca un arc, îmi cobor picioarele pe podeaua veche de lemn și mă îndrept către

¹ Cartier din Malmö

² Noțiune care definește felul unei lesbiene de a folosi simboluri și atribute exterioare proprii bărbaților (în limba engleză în original)

fereastra deschisă. Nu e la fel de cald ca ieri, poate doar treizeci de grade, și vântul adie plăcut, văd vârful pinului înalt unduindu-se și aplecându-se în bătaia lui. Căldura s-a mai potolit, vântul a împrăștiat-o, aerul e mai puțin sufocant.

– Astăzi va fi o zi frumoasă, spun eu nimănu.

Din camera copiilor nu se aude nici un zgomot, bat la ușă și o deschid, stau culcați fiecare în patul lui, cu ecrane și căști, mirosul de haine murdare, de dulciuri și de mici corpuri apatice e atât de dens încât îl poți tăia cu cuțitul, iar eu le spun mecanic să închidă totul și să vină jos, e zece și jumătate. Vilja mă privește acru, ca de obicei, dar fața lui Zack se luminează și el îmi întinde triumfător un borcan de sticlă care până atunci stătuse pe noptiera lui. Lângă dinte se află o monedă care sclipește auriu.

– Zâna Măseluță a fost aici și mi-a lăsat o monedă de aur de zece coroane!

– O, adevărat? Dar ți-a lăsat și dintele?

– Da, pentru că știe că fac colecție! Că îi păstrez!

– Dar e absolut fantastic.

– Tata!

Zâmbește, e un zâmbet zaharisit, puțin exagerat, cel care i-a apărut de când a venit pe lume Becka, iar el nu mai este cel mai mic, de când a început să-și conștientizeze copilăria, să știe că face ceva pentru care este, de fapt, prea mare, o mică scenetă pe care o joacă pentru a se simți mic.

– Tata, crezi că Zâna Măseluță există și în Thailanda?

Îi ciufulesc părul umed, îi țin isonul în drăgălășenie, poate pentru că am și eu nevoie de ea.

– Bineînțeles că există și acolo, dragoste. Ea e ca Moș Crăciun, zboară în jurul pământului, deși nu cu reni, ci cu...

– Trolii Măseluță!

– Da! Trolii Măseluță pe care i-a... capturat. Cu...?

Zack nu are nevoie să se gândească mai mult de o secundă.

– Cu o ață dentară.

Zâmbim amândoi de fantezia noastră comună, la fel de îndrăgostiți de imaginea caraghioasă a Zânei Măseluță într-o caleașcă – făcută din dințișori de lapte? cu pastă de dinți în chip de lipici? – trasă de câțiva trolii puternici și furioși, sunt lucruri pe care le facem, și le-am făcut de când era mic, am putea improviza povești ore în șir și m-am gândit adesea că ar trebui să le scriu, dar asta nu s-a întâmplat, bineînțeles, niciodată.

În bucătărie totul este lăsat de ieri, oale, tigăi, farfurii și pahare murdare, uităm mereu să păstrăm apă pentru spălatul vaselor. Jocul Monopoly, unde teancurile de bancnote amintesc de încântarea copiilor, pe care Carola îi lăsase să câștige, de cearta noastră de după aceea, eu, îngrijorat, am ridicat problema regulilor și consecințelor, că, OK, Zack are numai zece ani, dar un copil de paisprezece, ca Vilja, are nevoie să învețe că nu poate să ia doar așa, pur și simplu, un pumn de bancnote din bancă atunci când i se termină banii, iar pe buzele ei a apărut acel zâmbet amar și resemnat și a spus că *la timpul potrivit Vilja va învăța cum funcționează capitalismul, cu siguranță că nu-i va scăpa, din păcate.*

Deschid robinetul din reflex. Doar un șuierat vag, ca și mai înainte. Nu mă mai deranjează atât de mult ca de obicei, avem apă la sticlă, sucuri pentru copii și bere pentru noi. Putem urina în spatele copacilor, hainele se pot clăti jos, în lac, vesela se poate curăța cu o bucată de hârtie. Cu adevărat greu de suportat sunt cârnații de excremente care plutesc în toaleta care se umple încet cu și mai mult rahat, cu și mai multă hârtie și încă și

mai mult rahat, încercăm să învățăm copiii să spună când vor la toaletă, astfel încât să-i ajutăm cu o oliță, dar Zack uită asta sistematic, iar Vilja refuză categoric, așa că, în cele din urmă, eu trebuie să golesc toaleta cu o oală și cu o găleată în timp ce ascult muzică în căști, respir pe gură și îmi setez creierul pe standby.

Zack stă acum lângă mine și deja și-a pus chiloții de baie, timp de mai multe săptămâni n-a purtat altceva decât chiloți de baie, îi dau un pahar cu lapte și îl privesc în timp ce îl bea. Apoi plecăm, el aproape alergând în fața mea, ieșim pe drumeagul de pietriș, alb de praf, vântul uscat și călduț care ne mângâie brațele și picioarele ca un cearșaf proaspăt spălat, aceste dimineți fermecătoare de vară, tufișuri îngălbenite, crescute sălbatic, peluze stufoase, straturi de flori moarte, cerul albastru și liniștea, peste tot liniștea, cu câteva clipe mai înainte se auzeau sirene, dar acum, nimic.

Bătrânul nu e mort, când ajungem la ponton îl vedem stând și mijindu-și ochii în soare, vântul se joacă în vindiacul lui cenușiu, crustele roșii de pe față i se văd acum mai puțin decât îmi aminteam, soarele îi face bine, cu siguranță.

– N-ați plecat? Întrebă și pare aproape iritat.

– Până la urmă, nu, răspund eu. Am închiriat casa peste vară, așa că noi...

– Ați rămas, spune el din nou cu același ton de reproș. Cei mai mulți au plecat la sfârșitul săptămânii.

– E totul în regulă, de fapt. Sunt furios pe bătrân, dar mai mult pe reacția mea, pe nevoia de a mă justifica, de parcă i-aș cere confirmarea. Poate fi util pentru copii să vadă efectele cu propriii lor ochi. Când doar învățăm despre asta la școală, totul pare atât de abstract!

Zack trece alergând fără nici o grijă pe lângă bătrân, către mica plajă cu nisip de lângă ponton, și începe să

se uite după lucrurile noastre. Sub o bancă veche și scorojită se află delfinul gonflabil de plastic și salteluța cu aer, cu care ne jucăm întotdeauna, și un mic nese-ser cu săpun și șampon, speciale pentru apa de lac, îi place să se spele când face baie în lac, spuma care plutește pe valuri, *tata, putem să ne spălăm pe cap*, chiuie el și se uită pe deasupra lacului pustiu cu privirea încercată de mândrie a unui copil care până de curând a fost proprietarul unui hotel în Diplomastaden¹ și a trei case în Norrmalmstorg².

Bătrânul se uită la copilul care aleargă. O mișcare imperceptibilă din cap.

–Nu simți? Își ridică mâna până deasupra capului și arată undeva în spate, către lac, țintuindu-mă cu o privire grea. Nu vezi? S-a deplasat cu câțiva kilometri azi-noapte.

Lacul, valurile, spuma din larg. De cealaltă parte, pădurea, schimbându-și verdele între galben și cafeniu. Și ceva mai în interior, printre vârfurile copacilor, o ceață întunecată pe cerul limpede, ca un nor de furtună, dar în mișcare, o formațiune involburată, pufăitoare.

Bătrânul trage adânc aer în piept, cu nările dilatate, iar eu fac din reflex același lucru. Simt o înțepătură în nas.

Fum.

Zack s-a instalat deja pe marginea pontonului, ține în brațe delfinul de plastic și vorbește cu el, sporovăiala lui veșnică – nazală, copilărească, interiorizată, jucăria e dezumflată și corpul delfinului a luat forma unui V în brațele lui.

¹ Zonă rezidențială din centrul Stockholmului

² Zonă din centrul Stockholmului

*

Timp de o jumătate de oră mă simt atât de viu cum nu m-am mai simțit de mult. E un plus de aventură acolo, fac un selfie cu Zack lângă ponton, cu lacul în spate, și scriu *Acolo, departe, în pădure, arde. E timpul să fugim de aici – acum suntem și noi refugiați de climat. Trist, dar adevărat. #climatechange* și postez. Imediat apar inimioarele, emoticoanele și întrebările *unde sunteți?* și *Doamne, putem să vă ajutăm în vreun fel?* și mama Carolei o sună și face inventarul lucrurilor de valoare, ce trebuie neapărat luat în mașină *în cazul în care*, sora ei o sună, prietenele ei o sună, nimeni nu mă sună pe mine. Mă simt concentrat, hotărât și energic, îi anunț pe copiii că au exact o jumătate de oră la dispoziție să-și facă bagajele și o însărcinez pe Vilja să-și ajute fratele mai mic cu împachetatul și, în plus, să pună la încărcat toate telefoanele mobile și bateriile externe ale familiei, o rog pe Carola să pregătească lucrurile Beckăi, biberoane, haine, scutece, poate să dureze ore întregi până ajungem la un supermarket sau undeva unde există o toaletă. Familia mea se lasă comandată fără ca măcar să crâcnească, e ca și cum, din pur instinct, încercăm să ne apropiem de rolurile noastre primare. Eu mă uit pe internet, memorez drumurile cele mai bune, citesc informațiile serviciilor de salvare. Dau drumul la radio și găsesc un post local din apropiere care vorbește despre flăcări de două ori mai înalte decât catedralele, ceea ce se întâmplă e zguduitor, o apocalipsă, iar noi ne aflăm în mijlocul ei. Carola coboară cu valiza noastră și cu o sacoșă de Ikea, îmi atinge umărul și mă sărută repede, *o să ne descurcăm, nu-i așa?*, și remarc că și ea simte același lucru, că asta ne aduce aproape unul de celălalt într-o revărsare nouă, și frumoasă, și îmbătătoare de adrenalină.